

Fiyatı: 5 Kuruş

SİYASİ SABAH GAZETESİ

Yıl: 1—Sayı: 44

Üçüzlü
Mihver ve
SovyetlerBizimle Sovyetler ara-
sındaki karşılıklı emniyet
an'anesi, harbin yeni saha-
lara sirayetne karşı en
kuvvetli settir

Amerikalı gazetecinin biri
bir haber veriyor: Al-
manya Hariçye Nazırı Fon Rib-
bentrop, hususi tayyaresine bine-
rek Moskova'ya gitmiş...

Bu satırları yazdığımız dakı-
kaya kadar hususi membalardan
bunu teyit edecek bir haber gel-
memiştir. Yalnız Kont Ciano
Berlin'den hareket ederken ken-
dini teşvi edenler arasında Fon
Ribbentrop görülmüştür ki,
Berlinde bulunmadığına bir de-
lil sayılabilir.

Amerika gazetecilerinin hali
malum... Daima hudutsuz heye-
tana ihtiyaçları var. Her hâdisi-
yi en velleli tarafından göster-
melerize rahat edemezler. Nev-
yorkta üç milyon nüsha satan
(Niyüz) gibi gazeteler birkaç sa-
at için parmak kadar kalın ser-
levhalarla heyecanlı bir haber
versinler de isterse ertesi gün ya-
lan çıksın, tekdiz edilsin, umur-
larında bile değildir. O sayı için
heyecan ticaretinin icabı yapılmı-
ş, halka geniş terip velvele sa-
tılmış, mukabilinde parası alın-
mıştır. Vaziyete uyacak şekilde
yalan uydurabilen gazeteci, o gün-
nün kahramanı sayılır.

Bahsettigimiz Amerikalı gazete-
ci de, Ribbentrop'un hususi ka-
tibi imiş gibi seyahatin sebebini
kızdırıyor: Alman Hariçye Na-
zırı Moskova'ya Sovyetleri sağ-
lam sürüklemek için gidiyormuş.
Canimetten bol hisseler vaade-
derek bu emele varmağa uğra-
şmış...

Her Fon Ribbentrop, Mosko-
va'ya gitmişse niçin gittiğini bil-
miyoruz. Bildiğimiz bir şey varsa
o da şudur: Sovyetlerin sağlam
prensipilere dayanan müstakil bir
harici siyasetleri vardır. Sırf ken-
di hedefleri bakımından tuttukla-
rı yoldan hiçbir teşirle ayrılmala-
rına ihtimal verilemez.

Sovyetler, epeyce zamandan-
beri dünya hâdiselerinin vakur ve
ciddi bir seyircisi vaziyetini mu-
hafaza ediyorlar. Kendi hakları-
na, kendi emniyetlerine aykırı bir
hareket görürlerse seslerini der-
hal yükseltiyorlar. Başkalarının
emellerine, başkalarının propa-
gandasına âlet edilmeyi ka'iyen
kabul etmiyorlar. Böyle bir hare-
ket görürlerse, derhal Tass ajansı-
na dile geliyor ve yalanı açıkça
tekdiz ediyor.

İkizli mihvere son günlerde ü-
çüzlü bir şekil verilince Sovyetler
ağır telâş eseri göstermediler.
(Pravda) gazetesine, Moskovadaki
tutukluların şöyle ifade etti: «Bu-
nun bize hiçbir alakası yok. Biz
taten kendi yolunuza gidiyoruz.
Amerika ise gittikçe geniş bir öl-
çüde İngiltere'ye yardım edip du-
ruyor. Maksud, olsa olsa Ameri-
kayı yıldırmaaktır.»

Sovyetler, sakın bir kafa ile
kendini yollara giderken, dünya-
nın âşayışsız bir yer olduğunu
tutkuyla bizim gibi daima gözünün-
de tutuyorlar. Tipki bizim gibi,
en son gayeleri, sulhün ve emni-
yetin tam bir surette kurulması-
na âmil olmaktan ibarettir.

Sulhün muhafazasına ait yol-
lardaki yoldaşlık, senelerdenberi
Sovyet - Türk dostluğunun sağ-
lam bir an'anesi halini almıştır.
Bazan ârızî sebepler dolayısıyla
küçük anlaşmazlıklar eksik ol-
muyor. Fakat neticede dostluk ve
karşılıklı emniyet an'anesi az za-
manda mutlakla yeniden hüküm-
nü gösteriyor ve eski yerini alı-
yor. İki memleket arasındaki bu
dostluğu ve emniyeti, harbin ye-
ni yeni sahalarına sirayetne karşı
en kuvvetli sed saymak caizdir.

Ahmet Emin YALMAN

Bazı Mekteplerde
Latince Tedrisat Yapacak
Şubeler Açılacak

Ankara, 30 (A.A.) — Maarif Ve-
kâletinin tebliğ edilmiştir:
Maarif Vekillliği 1940-41 ders yı-
ndan itibaren Ankara erkek lisesi
ile İstanbulda Galatasaray ve Vefa
okullarında bu liselerin birinci sınıfla-
rından itibaren latince tedrisat yapan
okulların gube açmaya karar ver-
miştir.

Almanya'da akın yapan filoya avdet emri veren İngiliz kumandanı

Paktın
Gizli
Gayesi :
Rusya'yı Cember
İçine AlmakLondra, 30 (A.A.) — Taymis şö-
le diyor:

İstikbalı tayin edecek olan başlıca
nokta artık Londra değil, Mısır'dır.
Londranın geliş güzel bombardımanı
istila imkânları hazırlamaz ve askeri
mukavemetimizi kıramaz.

Yeni misak Amerika aleyhinedir.
Almanya ile İtalyadan ziyade Japon-
ya için menfaat teşkil eder.

İspanyayı bizim aleyhimize ayak-
landırmaya çalışıyorlar. İspanya mü-
tereddittir. Fakat İtalyanın İspanya
üzerine ağır bir tazyik yapması ihti-
malidir.

Deyli Ekspressten: «Paktın açık
gayesi, Amerikanın bize yardım et-
mesine mani olmak için blöf yapmak-
tır. Gizli gaye, Rusya'yı cember altına
almaktır.»

Sandey Observerden: «Pakt bizim
kadar Amerikanın ve desiseli bir se-
kilde Sovyetlerin aleyhinedir. Japon-
ya, tarihinin en büyük hatasını işle-
miştir. Japonlar, Alman ve İtalyan-
lara dayanarak bizi iürkütemezler.
Aksiine olarak İngilizce konuşan mil-
letleri birleşmeye sevkederler.

Son askeri ittifakın 250 milyon
kişilik bir kuvvet temsil ettiğini şö-
leyor. Sovyetler ve Çin hesabı katıl-
madan Amerika ve İngiltere bunun
iki mislini temsil eder.»

Taymis diğer bir makalesinde şö-
le diyor: «Bu paktın mânâsı geçen
seneki Alman - Rus paktı kadar gar-
iptir. Japonya büyük elçisi Londra-
da katıyor. Paktın hedefi Amerika-
dır ki, mukadderatı bizimle müste-
rektr. Öyle sanılıyor ki, Japonya
bekleyecek, ancak biz felâkete uğra-
sak üzerimize hücum edecektir. Zaten
düşmanın bütün tazyikleri ikinci
planda kalmaya mahkumdur. An-
cak ana cephelede inihizama uğra-
sak hâd bir şekle girebilir. İngiltere-
de ise hiç bir gevşeme alameti yok-
tur. Mısır ve Akdeniz bizi tehdit eden
iki tehlikenin en ciddisi teşkil eder.
Bu sebeple Mısır İngiliz askeri si-
yasetinin temel taşı olmalıdır.

İtalyan siyasetinin mümeyyiz vası-
fı başka milletlerin uğradığı müş-
küllerden istifadeye çalışmaktır. Mi-
sır karşı aştan taarruz, Almanya-
nın Londra üzerine olan hücumları-
nın hâd safhasına tekabül etmek ü-
zere başlamıştır. İngilterenin harp
mukadderatı bakımında Musolininin
fikirleri değişirse Mısır taarruzunun
şiddetinin de değişeceğine inanamak
için sebepler vardır.

Harbin başındanberi İtalya yeni
arazi almıştır. Almanya, İtalyanın
izzeti nefsinin hesabına katmıyor. Bu
yüzden İtalyan itibar ve nüfuzu sar-
ılmıştır. İtalyanların Balkanlardaki
rolü de çok mahduttur.

Musolini kendi kendine soruyor:
«Acaba talimi bir tek numaraya
bağlamış değil miyim?»

Japonya'nın Fena Niyeti Yokmuş

Tokyo, 30 (A.A.) — Reuter: Ja-
pon sözcüsü, bugün basın mjmessil-
leri ile yaptığı bir görüşmede demiş-
tir ki:

Japonya, Berlin paktını ileri süre-
rek herhangi diğer bir memleketi
(Devamı: Sa. 4, Sü. 1 de)

Askerî Vaziyet

Yazan: Emekli Albay
Mecit SAKMAR

Müstakil hava ordusunun sevk,
idare ve tâbiyesi yeni esasları mu-
hakkak ki, tecrübelerden doğacak-
tır. Halbuki harp başlayınca ka-
dar kabul edilen esaslarda umumî
harpteki tadrübeler yani hava-
cılığın meselâ ağır topçu gibi or-
du teşkilâtına dair bir sınıf gibi
telâklisi daha ziyade hâkim bu-
lunmakta idi. Bu sebeptendir ki, İn-
giliz ve bilhassa Alman hava kuv-
vetleri yeni yeni usuller tecrübe
etmektedirler. Yalnız İngiliz u-
sullerinde istikrar daha bârizdir.
Manş cephesinde 27 Eylül gündüz
hücumundaki tayyarelerin çoğunun
bomba tayyareleri ve azıncı tay-
yareleri teşkil etmekte iken 28
Eylül hücumunda bu iki cins tay-
yare arasında nisbetin daralması
olduğu görülmektedir ki, İngiliz
avedarını Alman avcılarıyla car-
pışmaya icbar etmek usulünün ilk de-
fa olarak tatbik edilmesi demek-
tir.

Almanların gece hücumu şid-
detlenmiş ve bombalanma saha da
genişlemiştir. İngilizlere gelince
istila tehlikesinin kalmamasının
tabii bir neticesi olarak hücumun
sıklet merkezi istila usleri üzerin-
de temerküz etmekte beraber Al-
manya dahiline doğru hedeflerin
artmakta olması İngiliz bombardı-
man kuvvetlerinin takviye edilmiş
olması izah edilebilir.

Afrika cephesinde: Trablusun
Mısır hududuna yakın olan sahil
kısmında dolasmakta olan İn-
giliz donanmasına karşı İtalyan tay-
yarelerinin hücumları sahil mün-
takasının İngiliz donanması tes-
lirinden kurtarılmasına matuf be-
lenen ve ileride sık sık tekrâr e-
decek olan bir harekettir. İtalyan-
lar 29 Eylül gündüz Hayfa'yı bom-
balaşmışlardır ki, buranın demir
mihyeti Musul petrolerinin demir-
boruları Akdenize sevkeden
nokta olmasındadır.

Ribbentrop Acele
Moskovaya Gitmiş

Nevyork, 30 (A.A.) —

Reuter ajansından:
Radyo ile neşriyatta bu-
nan maruf Amerikalı gazete-
cilerden Wythe Williams, Fon
Ribbentrop'un Berlin'den hu-
susi tayyaresi ile alelacele Mos-
kovaya gitmiş olduğunu istih-
bar ettiğini söylemiştir.

Williams, Fon Ribbentrop'un
üçüzlü yeni misakı Sovyet
Rusyanın da izma etmesini te-
mine çalışmakta olduğunu ilâ-
ve etmiştir.

Çinliler, Japonların
Münakale

Yolunu Kesmiş

Moskova, 30 (A.A.) — Moskova
radyosunun dün vermiş olduğu bu-
mumi şehir nakliyatı gibi bir
müskül işi başaramazlar. Bu
vurdun duymazlıktan vazge-
çelim!

Londra'da
Yangın
Çıktı43 Alman 16 İngiliz
Tayyaresi Düştü

Londra, 30 (A.A.) — Hava
Nezaretleri tarafından verilen bir
tebliğ:

Düşman bombardıman tayya-
releri dün gece Londra ile Lon-
draya civar kontluklara ve Mer-
sey nehri mansabı mntakasına en
uzun ve en şiddetli hücumlar
yapmışlardır.

Londranın birçok kısımlarına
yangın bombaları atılmış ve Lon-
dranın tam ortasında çok mühim
bir yangın çıkmıştır. Yangın kon-
trol altına alınmıştır. Diğer yan-
gınlara derhal söndürülmüştür.

Civarda bir takım evler de ha-
sara uğramıştır. Bir hayli ölü ve
yaralı vardır.

Mersey mntakasında birçok
yangınlar çıkmış, bu arada bir ta-
kim ticarethaneler mühim hasara
uğramıştır.

Şimdiye kadar alınan haberle-
re göre, insanca zayıflık yüksek
olmadığı anlaşılmıştır. Londra-
nın cenubunda ve garbinda hasa-
rat mühim olmuştur. Nüfusca za-
yiat fazla değildir.

Diger mntakalarda hasarat ve
telefat ehemmiyetsizdir.

Düşman uçları bu sabah gün doğma-
dan önce 43 Alman 16 İngiliz
Tayyaresi Düştü

Londra, 30 (A.A.) — Bugün saat
19 a kadar alınan raporlar, bugün
İngiltere üzerinde 43 düşman tayya-
resinin tahrir edildiğini bildirmek-
tedir.

16 İngiliz avcı düşmüşse de sekiz
pilot sağ ve salımdır.

Uzun Menzilli Toplarla Fransa
Sahilleri Bombardıman Edildi
Londra, 30 (A.A.) — Uzun men-
zilli İngiliz topları bu sabah gün doğma-
dan önce Fransız sahilini bombardı-
man etmişlerdir.

Votlar

Bakikanın Kıymeti

Şirket vapurlarının hareket
saatlerinde sırasına göre on da-
kika, bir çeyrek aksaklıklar o-
luyor. Amma bu, yıllardanberi
böyle oluyor. Onda yazılı
vapur, - yukarıdan geliyor ba-
hanesile - onu on geçe gelebi-
liyor.

— Olağan şeydir.
Deyip geçebiliriz amma bu-
gün bir dakikanın kıymeti var.
Öyle tayyareler icat olundu ki;
pike inişlerde ses süratinden
daha hızlı gidiyor.

Böyle bir devirde dakikala-
rın kıymetini takdir ve muha-
faza edemeyen müesseseler u-
mumi şehir nakliyatı gibi bir
müskül işi başaramazlar. Bu
vurdun duymazlıktan vazge-
çelim!

Karabükün İlk Mamul
Demirini İhraç EttikDemir Sanayiiimizin Mamul Demir İhraç Etmesi
Sinaî İnkişafımızda Mühim Bir Adımdır

Karabük fabrikamızın imal et-
tiği pik demirlerden bir parti
malın Romanyaya ihracına müsa-
ade edilmiştir.

Memleketimizden harice ma-
mul demir ihraç edilmesi, sinaî
inkişafımız bakımından ehemmi-
yetle karşılanacak bir hâdisedir.
Beş yıllık sanayi plânının ver-
mekte olduğu müsbet neticelere
bundan iyi bir ölü olamaz.

Pik demir ihracı için Ticaret

Vekâletinin verdiği müsaade 192
bin liralık bir partiye aittir. Her
ne kadar bu miktar ehemmiyetli
bir yekûn teşkil etmiyorsa da
Karabük fabrikamızın dış piyasa-
ya ihraç ettiği ilk imalat maddesi
olmak itibarile ehemmiyetli telâk-
ki edilmektedir.

Pik demir, Karabükteki yük-
sek fırınlardan ilk alınan mahsul-
dür. Pik demirden çelik yapılır.
Çeliğe de haddehanelerde muh-
telif maksatlara göre şekil veri-

lir. Pik demirin çelik imalatı ha-
ricinde bir kullanış yeri yoktur.

Karabük fabrikasının inşaat
programına göre yüksek fırınlar,
çelik kısmından evvel tamamlan-
mış ve faaliyete geçmiştir. Pik de-
mir için ihtiyat stoku yapılabi-
lmesinin ve bundan aynı dâ'cede
lüzumlu malların mukabili ola-
rak Romanyaya bir miktar ihra-
cat yapılmasının hikmeti burada-
dır.

BAŞVEKİL
HATAY'A
Hareket Etti

Ankara, 30 (A.A.) — Başvekil
Doktor Refik Saydam yanlarında
Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu
olduğu halde bu akşam saat 21,30
da Hatay'a gitmek üzere şehrimiz-
den ayrılmışlardır.

Başvekil Doktor Refik Saydam
İstasyonda, Reisicumhur nâmina
umumi kâtip Kemal Gedeleş ile
başyaver Celâl Üner ve hususi
kalem müdürü Süreyya Andırman,
B. M. Meclisi Reisi Abdülhâlık
Renda, vekiller ve Parti Genel
Sekreteri ve Parti umumi idare
heyeti âzaları, mebuslar, vekâlet-
ler ileri gelenleri, Ankara valî ve
Belediye Reisi, Emniyet Müdürü
ve Merkez Kumandanı tarafından
ugurlanmışlardır.

Sovyetler Barış
ve Bitaraflık
Siyasetine SadıkPravdaya Göre
Sovyet Siyaseti
Değişmiyecek

Moskova, 30 (A.A.) — Tass

ajansı bildiriyor:
Pravda gazetesinde «Berlinde im-
za edilen üç taraflı pakt» başlığı
altında yazdığı bir başmakalede
diyor ki:

«Pakt, Sovyetler Birliği için
tamamen beklenmedik bir şey ol-
mamıştır, zira hakikatte bir tara-
fından Almanya, İtalya ve Japonya
ve diğer taraftan da İngiltere ve
Amerika arasında esasen mevcut
münasebetlerin tesbitinden
başka bir şey değildi.

Sovyet hükûmeti üç taraflı bir paktın
yukarıda imza edileceğinden Al-
man hükûmeti vasıtasile zaten da-
ha evvel haberdar edilmişti.

Şimdiye kadar harp birbirin-
den ayrı iki sahada cereyan edi-
yordu. Şimdi bu ayrılığa nihayet
veriliyor. Bu hiç şüphesiz harbin
bundan böyle şiddetlenmesi ve
sahanın genişlemesi demektir.
Bunun akdine saik, İngiltere ile
Amerika arasındaki askeri iş be-
raberliğinin günden güne genişle-
mesidir. Amerikanın ehemmiyeti
yoktur, çünkü fiilen üçüzlü mih-
verin düşmanlarla aynı cephe-
de çalışıyor.

Pakt, nüfus mntakaları ayrı-
yor, fakat bunu imza edenlerin
mntakaları fiilen taksim içinde
muvaffak olup olmayacakları ay-
rı bir meseledir. Böyle bir plânın
başarılması harbin neticesine ba-
ğlıdır.

Paktın Sovyetler hakkındaki
maddesini, her şeyden evvel
Sovyet Birliğinin harbin ilk gün-
lerindenberi muhafaza ettiği bita-
raflığa bir riayet olarak, ikincisi
de Sovyetlerle Almanya ve İtalya
arasındaki ademî tecavüz paktla-
rının teyidi diye kabul icap eder.

Barış ve bitaraflık siyasetine
sadık olan Sovyetler Birliği, bu
siyasetin kendi elinde olduğu nis-
bette değişmez kalmakta olduğu-
nu ve öyle de kalacağını teyit e-
debilir.»

İlkmektepler
Dün AçıldıBugün de Orta ve Liseler Merasimle
Açılarak Tedrisata Başlanacak

Dün mektebe giden ilk okul talebeleri

İlkmektepler dün itibaren açıl-
arak yeni sene tedrisatına başlamış-
lardır. Bu münasebetle dün mektep-
lerde bayrak merasimi yapılmıştır.
Bugün de ortamektepler ve liseler
merasimle açılarak tedrisata başla-
nacaktır. Bugün mektepler açılırken
yapılacak merasimde, Maarif Veki-
li Hasan Âli Yücel'in muallimlere,
mektep idarecilerine ve talebelere hi-
taben bir mektubu okunacaktır. Bu
tebliğ, her mektebe ayrı olarak ve
merasimin başlangıcında açılmak
kaydı ile gönderilmiştir.

Ankara'dan dönen Maarif müdürü
Tevfik Kut, dün kendisile görüşen
bir muharririmize yeni kadrolar ve
mektepler hakkında izahat vermiş-
tir:

«Vekâlet bu sene, gerek ilk, ge-
rekse orta tedrisat ihtiyacını karşı-
lamak için icap eden bütün tedbirleri
almış bulunmaktadır. Mekteplerde
kayıt ve kabul muamelesine başlan-
ğundan şimdiye kadar resmi ilk mek-
teplerin birinci sınıflarına 13,725, or-
ta mekteplerin birinci sınıflarına
8878, liselerin birinci sınıflarına 3064
kişi yeniden kayıt ve kabul edilme-
k suretile vukubulan bütün talepler
yerine getirilmiştir. Vekâlet, çocuk-
larımızın okudukları binaları daimi
şekilde bir mektep haline koymak
maksadile bunlardan kira ile tutu-
lanları da satın almak prensipini ta-
kip etmiştir.

Sarıyerde vilâyetçe istimlak edilen
bina ile Edirnekapıda kiralanan Rum
mektebi binasında bu civarda orta
mekteplere bağlı olmak üzere birer
ortamektep daha açılması kararlaştır-
ılmıştır.

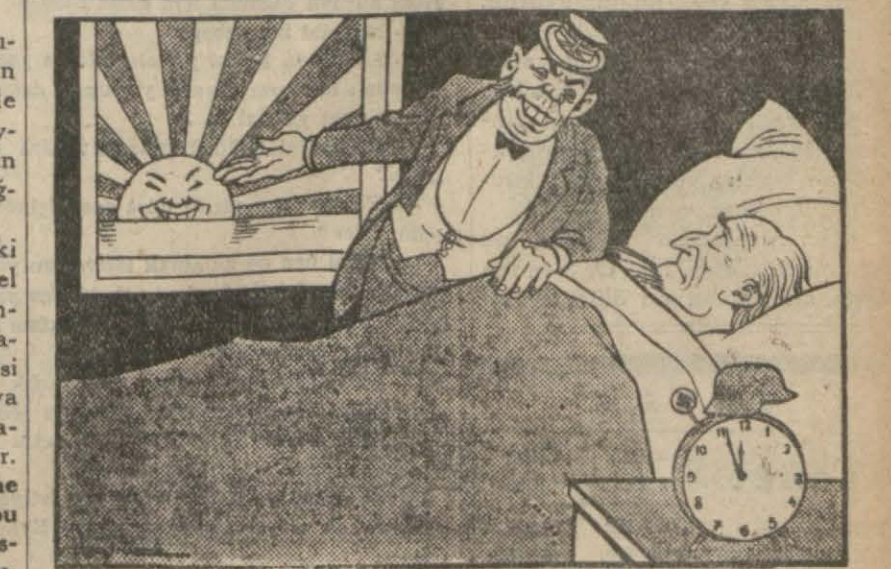
Vekâlet, İstanbul orta tedrisat mek-
teplerinin kadrolarını tetkik ederken,
boş muallimliklere, hâlen ikametgâh-
larına uzak semtlerdeki mekteplerde
vazife gören muallimler nakletmek
suretile muallimlerin, evlerine daha
yakın yerlerdeki mekteplerde vazife
görmelerini temin etmiştir.

Bu sene İstanbul mekteplerine ma-
aşlı olarak hiçbir muallim tayin ol-
unmamıştır.

İstanbul orta tedrisat mekteplerin-
de, yıllardanberi muvaffakiyetle ça-
lışan yardımcı muallimler, vazifele-
rinde bu sene de ipka edilmişlerse de
bunlardan hiçbirinin asıl muallim kad-
rosuna alınması imkânı bulunama-
mıştır. Fakat yeniden hiçbir lise me-
zununu muallim olarak kadroya alınma-
mıştır.

Vekâletin verdiği direktifler üze-
rine tedrisatın selâmetini temin mak-
sadile de bir takım tedbirler almış
bulunmaktayız. Bu arada talebinin,
sabahları mekteplere vaktinde yeti-
şmelerini temin için şehir nakliye va-
satları tarifelelerinde icap eden se-
ferler ilâve ettirilmiştir.

Bundan başka, bu yıl sinema, kah-
(Devamı: Sa. 4, Sü. 3 te)

Aksayışarkta Şafak Attı!
İngiliz — Sam Amca, uyan artık, geç kalıyorsun!

SARI KORSAN

Hopalı Mehmet
Maceralarını
Anlatıyor

İçime, Tercümanın Başını Koparmak Arzusu Sinmişti

— 18 —

— Hiçbir tehlike yok değil mi ya Mehmet?..

— Nasıl, teğebbüste muvaffakiyet muhakkak inşallah...

Benden her muvafık cevap aldıkça, sevinci artıyor ve:

— Elhamdulillah, sümme el-hamdülillâh...

Diye bağırarak sarılıyor, beni başına bastırıyordu ve hikâyeyi yine tekrarlıyordu.

Hacı Mehmedin bu sevinçli heyecanı yatıştıktan sonra, karşı karşıya geçtik. Ertesi günden itibaren birlikte girişeceğimiz teğebbüslerin ana hatlarını yeniden çizdik. İşe daha esaslı bir şekil ve cereyan vermek çarelerini, şafak söküne kadar, inceden incele düşündük ve görüştük. Geceyi göz kırpmadan geçirdiğimize göre gerçekten iyi kararlar vermiş bulunuyor, muvaffakiyeti yüzde yüz muhakkak görüyorduk.

Sabahleyin, hafif bir kahvaltı ile çaylarımızı içtikten sonra, kendimizi sokağa attık. O gün birleşeceğimiz Hintlilere hediye etmek üzere Mahmutpaşa yolundan fil dişi sakal tarakları, Kapalı Çarşıdan abdest havluları, Hak-kâkler içindeki kitapçılardan küçük cep enamları aldık. Koltuk-layp Köprüye doğru yollandık.

Oğle vaktinden biraz sonra, Bostancıdaki kumluğa varmıştık.

— Ne dersin ya Mehmet, bu din kardeşlerini Anadolu'daki Türk kardeşlere katabilecek miyiz?..

— Umarım. Göreceksin ya şimdi. Pek cana yakın insanlar. Sırtışık çocuklar gibi sokuluyorlar adama.

— İçlerinde arapça bilenler var mı dersin?..

— Kat'i bir şey söyleyemiyecğim. Yalnız, dün okuduğum her arapça duya birer âmin çektiklerine bakılırsa, biraz anlıyorlar galiba.

— Eğer arapça anlıyor ve dediğin gibi Müslümanlara karşı samimi hisler taşıyorlarsa, ne adamlarla anlaşmak güç oluyacak gibi gelir bana.

— Ben de öyle sanırım.

Muhabeti iyice kıvamlaştırmıştık artık. Hintlileri beşer onar elde ediyor, hayalimizde hazırladığımız vasıtalarla grup grup Anadolu'ya gönderiyorduk. En sonra biz de gidiyor, gönderdiğimiz adamlarla birlikte, Anadolu'ya istiklâle uğraşan düşmanla, cenk ediyorduk. Hulya bu ya. Vuruluyor, hastaneyeye girip çıkıyor, yine boğuşuyor ve nihayet şehit olup cennete gidiyordu.

Biz bu tatlı hulya deryasında yüzüp dururken, ansızın omuzuma dokunan bir el, beni sıçattı. Başımı kaldırıncaya, tepemde sırtın iki yüzle gözöğze geldim. Bir ısgalci zabit ile, tercüman olduğunu sonradan anladığım çil suratlı, hain bakışlı bir başbozruk, elleriyle omuzlarımızı bastırıyordu, kötü kötü yüzümüze bakıyorlardı.

Hacı Mehmet de, ben de bu zamane zebanilerinin bakışları altında sıfırı tüketmişdik. Ansızın uğradığımız bu baskın, kurt pençesine düşen birer kuzu gibi, ikimizi de şaşırtmış, titretmişti. He-difler, halimize hem güliyor, hem de haril haril, kim bilir neler görüyorlardı. Gerçi, bu derece korkumuzda bir sebep yoktu. Üzerimizde, ne silah ve ne de Hintli efrada verilmek üzere Trabluşgarptan getirdiğimiz beşer teneke gibi, bizi suçlu gösterecek hiçbir şey bulunmuyordu. Fakat, ne de olsa, bende bu adamlara karşı bir yılgınlık vardı. Yüzlerini görür görmez, sükölen turnakların, senelerce süren zindan hayatım hatıramı geliyor, acılarım tazeleniyor, manevi kuvvetim kırılıyordu.

Hacı Mehmedin vaziyeti de benimkinin aynı idi. O, benden fazla olarak, bir de ölüm cezası

taşıyordu. Tutulacağım diye aklı karışıyor, böyle bir tehlike karşısında zavallının dili doluyor.

Korkup sindiğimizi gören zabit, ilkönce beni, sonra da Hacı Mehmed'i kulaklarımızdan tutarak ayağa kaldırdı. Baştan ayağa süzdükten sonra, tercümana bir şeyler söyledi. O da bize doğru döndü ve dillendi.

— Bak... dedi... Sizin ne milletten olduğunuzu kumandan cenapları soruyor.

Hacı Mehmedin korku ile ters bir cevap vermesine, başımıza bir belâ getirmesine meydan bırakmadım. Hemen aklıma başıma topladım. Yalan torbama söyle bir yokladım. Hiç kekelemeden bir Arap şivilesi:

— Benim isimim efendim, Hasan Mahmut bin Uveyne. Arkadaşımın da Merzuk bin Alve'dir. İkimiz de Trablusgarplı ve Berberistan bedevilerindeniz.

Dedim, koynumdan hiç eksik etmediğim İtalyan pasaportunu zabitan eline verdim. Tercüman, söylediklerimi anlatırken, zabit, pasaportumu gözden geçirdi ve hemen geri çevirdi. Sorgu başlamıştı artık:

— İstanbul ne için geldiniz?..

Hacı Mehmedin zihni gibi yüzünün rengi de bulanırken cevabı yetiştirdim:

— Arkadaşım akıl hastasıdır. İşte hem onu tedavi ettirmeye, hem de ufak tefek iş görüp üç beş kuruş kâr etmeye geldik.

— Burada ne işiniz var?..

— Öte beri satıyoruz.

Ortada satılacak bir şey görmediği için, cevabım tercüman fena halde sinirlendi. — Zabiti gazaplandırmak, üzerimize saldırmak kasdı ile, kim bilir, ne gibi yaveller savurduktan sonra, göya yalancılığıma yüzüme vurmak ister gibi, bir tavır takındı ve:

— Dolma yutmuyoruz... diye haykırdı... Satılık mallarınız nerede? Haydi yalancılığı bırak da söyle işin doğrusunu?..

Hemen döndüm. Gerimizdeki kayanın dibinde duran paketlere el attım. Sargı kâğıtlarını yitirerek birer birer açtım. İçindekileri de tercümanın yüzüne atar gibi, önüne fırlattım. Bilhassa, sözlerimin doğru olduğunu inandırmak için de zabite doğru, merhamet ve himaye dilerim gibi, boynumu bükerek baktım ve:

— İşte sattığımız şeyler... diye mırıldandım... Fil dişi tarak, havlu ve kitap...

Zabitan tavrından, bakışlarından yumuşaklaşmasından, üzerinde lehimize iyi bir tesir uyandırdığını, sözlerimin doğruluğunu inandırdığını hissettim. Hakımızdaki emniyetini arttırmak için Hacı Mehmedin pasaportunu da koynundan elimle çıkarıp verdim. (Arkası var)

Merak Verici Telgraf

— Fakat bu korkunç yerde nasıl oturursunuz, rica ederim. Bu odayı tutmayınız.

— Bunu istememeniz için ciddi bir sebep var mı?

Etraftaki esrarlı havayı tenefsüs ede John da sinirlili olmuştu. Genç kızın halindeki heyecandan meraka düşmüştü. Bir şeyler anlamaya çalışarak ısrarla bu fikir üzerinde duruyordu:

— Muhakkak bu on numaralı apartmana geleceğin.

— Yapmayınız. Burada nasıl oturursunuz? Burası korkunç bir yer... Bence başka bir sebep yok...

— Daha iyi ya... Bu korkunç yerin esrarını öğrenirim. Hem buraya gelmem için daha mühim bir sebep te var.

— Ne gibi bir sebep?

— Londra'da hayat pahalı. Otelde yaşamaktan ise böyle bir odalı bir apartmanda yaşamak daha işime gelecek.

— Fakat ya sizi de...

— Ya beni de öldürürlerse mi? Kim beni öldürür? Hem niçin?

— Pekî amma yirmi dört saat içinde neden iki kişiyi öldürdüler?

— Bunu ben de anlamak istiyorum ya... Fakat bu odaya gelmek istiyişimin başlıca sebebi size yakın olmağıdır. Belki benim orada olmam sizi biraz sükküne kavuşturur, korkunuz azalır, rahat edersiniz.

— Bu büyük bir iyilik ve fedakarlık doğrusu... Fakat sizin rahatınız için otelde kalmayız tercih ederim.

— Ben tercih etmiyorum. Hem artık bu karar verilmiş bir meseledir.

Helen daha bir şeyler söylemek istiyormuş gibi John'un yüzüne baktı. Sonra gözü müfettiş Evans'a takılarak elini uzattı:

— Ben artık gitmeliyim, dedi. Sizinle konuşmak o kadar iyi geldi ki... Teşekkür ederim, Allaha ismarladık.

Şehir Haberleri

Piyasada Çuval Mevcudu Azaldı

Yerli Kaput Bezleri İle Çuval Yapılıp Fazla Mikdarda Piyasaya Çıkarıldı

Piyasada çuval mevcudu çok azalmıştı. Şehrimizde her ay aşağı olarak 120 bin çuval sarfedildiğine göre, halen elde mevcut stoklarla, ancak bu ayın ihtiyaçları temin olunabilecektir. İkinci-teşrin ayındaki ihtiyacı karşılamak elde çuval bulunmamaktadır. Hariceten yeni çuval ve çuval imaline mahsus kanavice gelmediği için, dahildeki ihtiyaçlarımızın temini, ancak eski ve kullanılmış çuvalların tamiiri ile mümkün olabilmekte idi. Şehirden harice veya Trakya ve Anadolu'ya gönderilen çuvalların, ancak dörtte biri derecesinde şehre çuval getirilmekteydi. Çuval ticaretile meşgul olanlar, yerli kaput bezleri ile çuval imali teşebbüsünde bulunmuşlar ve adedi 80 - 85 kuruş olmak üzere bu yeni maldan piyasaya külliyetli miktarda çıkar-

mışlarsa da bu çuvalar, şeker ve kepekten başka maddelerde istimal edilememektedir.

Normal zamanlarda çifti yeni olmak şartıyla 38 ile 42 kuruş arasında satılmakta olan çuvalardan halen piyasada yoktur. Evvelce 35 ile 38 kuruş arasında toptan satış yapılan eski çuvalar, bugün toptancılar tarafından yüz yirmi kuruştan toplanmakta, tamiir ve yama suretiler istimalle sağlıklı bir hale getirildikten sonra, yüz otuz kuruşa satılmaktadır.

Dün, çuval piyasası Anadolu'nun çiftçi muntakalarının külliyetli miktardaki talepleri karşısında kalmış ve bu sebeple piyasaya tekrar oynamıştır. Toplayıcılar, mübayaı fiyatını bu talep karşısında 120 kuruştan derhal 130 kuruşa çıkarmışlardır.

Dahiliye Vekili Bugün Ankara'ya Gidecek

İntihap dairesini gezerken halkla temas eden Dahiliye Vekili Faik Öztrak, dün şehrimize dönmüştür. Dahiliye Vekili İstanbul'dan geldikten sonra Belediye'ye gitmiş, şehir işleri hakkında Vali ve Belediye Reisile görüşmüştür. Akşamı doğru da Vali ve Belediye Reisî Lütfi Kırdar'la birlikte Tramvay İdaresine giderek Tramvay İdaresi Umum Müdürü ile görüşmüştür. Vekil, bu akşam Ankara'ya gidecektir.

— Suçlu, eski profesörlüğünü istismar etmek istiyor. Kendisi senelerdenberi tefecilik yapmıştır, bizim gibi çok canlar yakmıştır. Tapu dairesinde bir cürmü meşhut yapıldı. Suçlu bir kâğıdı yutmak istedi. İki memur zorla ağzından çıkardılar. O kâğıt mühürlü olarak tapuda mahfuzdur. Getirilmesini isteriz.

— Suçlu söz olarak:

— «Avukat, davayı satın almış gibi konuşuyor.» dedi ve faizciyi yapabileceği hakkındaki ruhsatnameyi mahkemeye ibraz etti. Bu ruhsatnamede Hadi Faik'in geçen sene sermayesini 15 bin liradan 30 bin liraya çıkardığı ve senede âzami yüzde on iki buçuk kadar faiz verebileceği zikrediliyordu. Muhakeme ehli'vukuf tektikati için tâlik edildi.

— Nafia Vekili Trakya'dan Şehrimize Döndü

Trakya'daki yol faaliyetini tetkike giden Nafia Vekili General Ali Fuat Cebesoy, dün şehrimize dönmüştür. Vekil, şehrimizdeki nafia işleri hakkında da tetkiklerini yaptıktan sonra Ankara'ya dönecektir.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Örtülü Tramvay Durak Yeri

Kış yaklaşmakta olduğundan Belediye Reisi'li, Taksim, Beyazıt ve Eminönünde birer kapalı tramvay bekleme mahalli yapmak için tetkikat yapmaktadır.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Faizci Doktor Mahkemeye Ruhsatname Verdi

Sultanahmet sulh birinci ceza mahkemesinde yüzde yirmi, yirmi beş faizle para vermek suretiler tefecilik yaptığı iddia edilen eski kimya profesörlerinden Dr. Hadi Faik aleyhine açılan davanın duruşmasına dün de devam edilmiştir. Davacının avukatı Ali Nihatlı suçlu arasında şiddetli münakaşalar olduğu için hakim kanunî ihtar hakkını kullanmaya mecbur oldu. Bir Belediye avukatı da davaya müdahilî şifâtilerle iştirak ediyordu. Davacı mahkemeye iki arzuhal ile 15 kişilik bir şahit listesi verdi ve şifâhen de şunları ilâve etti:

— Suçlu, eski profesörlüğünü istismar etmek istiyor. Kendisi senelerdenberi tefecilik yapmıştır, bizim gibi çok canlar yakmıştır. Tapu dairesinde bir cürmü meşhut yapıldı. Suçlu bir kâğıdı yutmak istedi. İki memur zorla ağzından çıkardılar. O kâğıt mühürlü olarak tapuda mahfuzdur. Getirilmesini isteriz.

— Suçlu söz olarak:

— «Avukat, davayı satın almış gibi konuşuyor.» dedi ve faizciyi yapabileceği hakkındaki ruhsatnameyi mahkemeye ibraz etti. Bu ruhsatnamede Hadi Faik'in geçen sene sermayesini 15 bin liradan 30 bin liraya çıkardığı ve senede âzami yüzde on iki buçuk kadar faiz verebileceği zikrediliyordu. Muhakeme ehli'vukuf tektikati için tâlik edildi.

— Nafia Vekili Trakya'dan Şehrimize Döndü

Trakya'daki yol faaliyetini tetkike giden Nafia Vekili General Ali Fuat Cebesoy, dün şehrimize dönmüştür. Vekil, şehrimizdeki nafia işleri hakkında da tetkiklerini yaptıktan sonra Ankara'ya dönecektir.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

Dün Kurucüşmede Ömer kapana ait motörde kömürler ki zıkarak tutuşmuştu. Motor kışın yandıktan sonra söndürülmüştür.

Bir Motörde Yangın Çıktı

İstanbulun Kurtuluş Bayramı Programı Hazırlandı

6 teğrinievvelde kutlanacak olan İstanbul kurtuluş bayramına ait program hazırlanmıştır. Geçen sene olduğu gibi bu sene de Taksim'de yapılacak resmî-giçle kurtuluş günü kutlanacaktır. Programa göre, askerî kıtalar, mektepler ve halk teşekkülleri o gün evvelâ Sultanahmet'te toplanacaklar, tramvay yolunu takip eden gece de şehirde tenvirat yapılacak. Halkevlerinde yapılacak tezahüratla kurtuluş gününün yıldönümü canlandırılacaktır.

Dün, çuval piyasası Anadolu'nun çiftçi muntakalarının külliyetli miktardaki talepleri karşısında kalmış ve bu sebeple piyasaya tekrar oynamıştır. Toplayıcılar, mübayaı fiyatını bu talep karşısında 120 kuruştan derhal 130 kuruşa çıkarmışlardır.

Köylerde Kömür İmaline Başlanıyor

Orman kanununun vazeylediği tazyidat üzerine köylünün ihtiyacından fazla odun kestirilmemesi prensibi devam etmektedir. Kömür yakmak için kömürlük ormanlardan ve odun maktalarından katıyat mevsimi gelmiş olduğu için orman idaresi ruhsat tezkeresi verneğe başlamıştır. Alâkadarlardan aldığımız malomata göre İstanbul vilâyeti dahilindeki ormanlardan kesilecek odunlardan imal edilecek kömürlerin piyasaya çıkarılmasına da müsaade edilmiştir. Havalardan müsaadesi devam ettiği müddetçe fazla kömür yakılacağından yerli odun kömürlerinin piyasada miktarı artacaktır.

Eski Bir Mutemet Tevkif Edildi

Aliye birinci ceza hâkimi, bir müddet evvel hakkında tevkif kararı verildiği halde yakalanamayan İstanbul defterdarlığı muhakemat müdürlüğü mutemeti Asım, dün mahkeme hükmü üzerine tevkif etmiştir. İddia edilmesine göre Asım, muhasebeden bin lira avans aldığı halde bunun 900 lira 57 kuruşunu zimmetine geçirmiştir.

Suçu, sorgusu sırasında:

— Ben paraları mutemetlere verdim. Aldığım mabzurlar bir zarf içinde idi, kaybettim! diye diyor.

Asım, muhakemat müdür muavini Hikmetle bazı mutemetlerin şahit olarak dinlenmesini istemiş ve bu talep kabul edilerek, muhakeme, muhakemat müdürü Galibin şahit şifâtilerle dinlenmesi için tâlik edilmiştir.

Bir Vapurda Kaçak Eşya Yakalandı

Suriyeden gelen İnce motörünün Çanakkale'den geçenken yapılan kontrolünde içinde ipeki, yünü kumaşları sigara gibi 30 kalem kadar kaçak eşya bulunmuş ve musadere edilmiştir.

Muhacir Geldi

Dün 77 tonluk bir motörle Bulgaristandan 70 kadar muhacir gelmiştir. Varna tariki gelen bu muhacirler Şumnu Türklerdendir.

— Sizi görmek benim için bir saadet oldu. Helen...

Genç kız, yeşil şapkasının altında parlayan güzel gözlerle John'a bakıyor, sanki ondan ayrılmak istemiyordu. Nihayet uzaklaştı. John müfettişin yanına yaklaşıyor:

— Biraz erken değil mi, Evans? Yemek vaktine epey var. Yoksa karnızın çok mu aç?

— Hayır. Biraz buradadır oturup gazete okumak istedim.

— Öyle mi?

— Covent Garden'de yirmi dört saat içinde olup biten bu iki cinayet gazetelerde epey alaka uyandırmış onları okuyordum. Hepsi kendine göre bir şeyler uydurmuş.

— Bunlardan bir mânia mı çıkarmak istiyorsunuz?

— Evet, bazen en ufak bir şeyden bir ipuçunu bulur. Tam o aralık bir garson yanlarına yaklaştı ve John'a bir kapalı zarf uzattı:

— Sizi bu telgraf şimdi geldi. Dedi.

John bunu okurken müfettiş keskin gözlerle kendisini süzüyor ve telgrafın metnini anlamak için bütün zekasını kullanıyordu. John dikkatle okuduktan sonra telgrafi cebine koydu.

Polis müfettişine dönerken dedi ki:

— Şimdi birer kokteyl içelim. Sonra konuşuruz.

— Neye dair konuşacağız?

— Tabii bütün sözlerimiz Covent Garden'de son yirmi

Hububat Fiyatları Yeniden Yükseldi

Buğday alışı fiyatlarının yükseltilmesi üzerine piyasamıza tüccar namına getirilmekte olan buğdayların da iç piyasalardaki yükselişe tâbi olarak fiyatları artmakta devam etmektedir. Günlük mevduat normaldir. Satışa çıkarılan buğdaylar derhal istihali alıcı bulmaktadır. Dün yüzde yirmi civardaki mahlûl buğdaylar 7,30 kuruştan satıldığı gibi 3 - 4 cavadlı yumuşaklar 2 - 3 cavadlı sertlerin fiyatları yükselerek yumuşaklar 8,10 - 8,15, sertler 8,30 kuruştan alıcı bulmuştur. Arpa satışı da canlıdır. Arpa 6,05 kuruştan verilmiştir. Susam 24,5 kuruştan, cavadlar 5,33 dan satılmıştır. Yalnız ketentohumu alıcıları isteksiz davranmışlardır. Piyasamıza hariceten yeni teklifler gelmiştir. İhracı memnu veya lisansa tâbi bulunan bazı maddelerin ihracı için hususi müsaade alınacağı kaydı ile fiyat istenilmektedir. Yine dış piyasalardan gelen bazı tekliflerde yumurta ihracı mukabilinde bazı maddelerin gönderilebileceği bildirilmektedir. Bütün bu talepler dış piyasaların Türkiye mallarına olan ihtiyacının arttığını göstermektedir.

Günlük İhracat

Dün de seksen bin liralık ihracat olmuştur. Romanyaya zeytin, Yugoslavyaya fındık, İsveç'e acı

Berber Yaşadığı Adama Boğmaya Kalkışan Kadın Muhakeme Edildi

Kardeşi Abdullahla birleşerek beraber yaşadığı Hasanın boğazına kavgı atmak suretiler boğmak istediği için tevkif edilen Çerkesli Zeynep kardeşinin duruşmalarına dün birinci aşırıca mahkemesinde başlanmıştır.

Şahitlerin anlatıklarına göre hâdis şöyle olmuştur:

Hasan, Çerkesli Zeynep'e 1 sene kadar beraber yaşamış, bir de çocukları olmuş. Hasan, Zeynep'e evlenme vaadile kandırmış, sonra da alınamamıştır. Zeynep, kendisine evlenmeyi teklif etmiş. Hasan, bu teklif üzerine Zeynep'e dövmüş, Zeynep macerayı oğlan kardeşine anlatmış ve beraberce boğma kararını vermişlerdir. Bir gece yağladıkları bir kavgı Hasanın gırtlığına geçirerek sıkışmışlar ve boğuldu zannile bırakmışlardır.

Muhakeme, şahit celbi için tâlik edilmiştir.

Çiftçilere Arazi Veriliyor

ICMAL

SİYASİ

Ribbentrop'un Moskova seyahatinin Mânası

Tanınmış bir Amerikan gazetecisi, Alman Hariciye Nazirinin taryare ile acele Moskova gittiğini haber veriyor. Ve bu seyahatin Almanya, İtalya, Japonya arasında akdedilmiş misakin Sovyet Rusya tarafından da imzalanmasını temin maksadile yapıldığını ilâve ediyor.

Dünkü yazımızda da işaret ettiğimiz gibi, Sovyet Rusyayı Amerikanla fazla alakadar eden içüzü misakin için Almanların büyük komşularına teminat vermek ihtiyacı tabiidir. Yalnız Sovyetlerin, o içüzü misakin muhtemel gizli hedefleri olup olmadığını, misakin yazılı metnini görmek ve imzalamakla, ne derece kadar tatmin edilecekleri kestirilemez. Hazırlanış ve müzakereleri üçer arasında olmuş, İspanyanın dahi iştirak ettirilmediği bulundugu bu misakin bugünkü gayesinden ziyade yarıncı hedefleri, Sovyetleri haklı olarak düşündürmektedir.

İhtimal Alman nazırı, Sovyetleri iyice temin maksadile üçer faktörün imzalanması tekli fi ile beraber, bir Sovyet - Japon ademi teavüzü paketi için de vaziyetin müsait olduğunu bildirecektir. Fakat, ademi teavüzü paketine ne kadar riayet edildiğini o içü biliyen Sovyetlerin, Ribbentrop'un vaatlerini sadece siyasi nezaket kaideleri dolayısıyla dinlemeleri ve aynı kaideler icabı cevap veremeleri pek muhtemeldir.

Bu harbin başındanberi gördük ki, sırf siyasi mülâhazalarla akdedilmiş misaklar ve verilmiş vaatler, askeri icaplar önünde bir dakika ayakta duramamaktadır. Siyasi plânların askeri plânlara daima vasita addedildiğine, bilhassa Alman siyasetinin son inkişaflarında şahit olduk. Bu kanaatin her hükümet adamınca malûm olduğu bir zamanca, üçer faktörün gizli gayeleri, o üçer faktörün samimiyetle inandırarak hayli müşkülüdür sanırız.

Maamafih neticesi ve fiili sevmesi ne olursa olsun bu faktörün imzalanmasından Almanların bekledikleri propagandanın maksadı gindilik hasil olmuş gibidir.

S. A.

Beygirin Kuyruğuyla Oynayan Bir Çocuk Yaralandı

Balatta Silindir sokağında 46 numaralı evde oturan Nesim a. dında bir çocuk bir fırıncıya ait beygirin kuyruğuyla oynarken beygirin attığı çifte ile gözünden yaralanmıştır. Yaralı çocuk hastaneye kaldırılmıştır.

Bir Adam Kendi Kurşunuyla Öldü

Karagümrükte Beyceğiz mahallesinde oturan Hakkı Yıldız adında bir tabancası temizlerken tabanca ateş almıştır. Çıkan kurşun başına isabet eden Hakkı derhal ölmüştür.

Milasta Bir Aile Faciası

Milâs, (Vatan) — Burgaz mahallesinde oturan ve bir çocuğu da olan Ali Barut, kışkandıği karısı Necibe aleyhinde bir şüpheşinden dolayı ceza mahkemesinde açtığı dâvayı kazanamamasında kızını ve Necibeyi iltica ettiği evde tabanca ile ağır surette yaralamıştır. Kaçarken düşen ve tabancası patlayan Ali Barut, çıkan kurşunun isabetiyle ölmüştür.

ÖLÜM

Tophane mühürdarı müteveffa Bay Rifat eşi ve müteahhit Salâhaddin Rifat ve Mehmet Hayri Peçet, Sadrettin Kink ve Bayan Fahriye Kardeşlerin valdeleri ve müteahhit Bay Amirin kayıvalıdeleri Bayan NAZİRE 30/9/940 pazartesi günü eceli mevdule rahmeti rahmana kavuşmuştur.

Cenazesi bugün Büyükkadın kalındırak Beşiktaş Sinanpaşa camii içinde öğle namazını müteakip cenaze namazı eda edilerek Yahyaefendi dergâhına defnedilecektir. Allah Rahmet eylesin.

Türk, Ne Tipte Bir İnsandır?

64,000 Kişi Üzerinde Yapılan Tetkik Dünyanın En Esaslılarından Biridir

İngiliz veya Fransız deyince gözüünüzün önüne derhal bir şekil gelir. Demek ki, bu iki milletin vasatı tipi hakkında bir fikriniz var. Türk deyince birdenbire muayyen bir tip canlanmaz. Çünkü Türk tipi hakkında tetkikler yapılmamış, ressamlarımız, sanatkarlarımız bunu işlemişlerdir. Hele haricte Türk tipi deyince bir zenci veya çok esmer bir adam tasavvur ederler çoktur. Memleketimizin haricinde bir Türk görünüşünü gördüğünüzü bunu kendi kafalarında Türk tipi diye yaşayan hayale aykırı bulurlar ve hayret ederler.

Bu yanlış fikirleri kökünden dağıtmak Türk tipi hakkında ilmi bir fikir sahibi olmak ve bu fikir üzerinde her türlü araştırmalara girişmek için biricik bir çare vardır:

Büyükçe miktarda Türklere bonyunu, bosunu, yüz zaviyesini ölçmek, derisinin, gözlerinin rengine, burununa şekline bakmak, böylece «Türk tipi şudur.» diyebilmek.

Böyle tetkikleri yapmak için bizim mükemmel bir mekanizmamız var: İstatistik umum müdürlüğü...

Nüfus sayımlarını cidden ilmi esaslara göre yapan bu daire Türk tipine ait ölçmeleri de üzerine almıştır.

1937 senesinde umum müdürlüğe bir arada vücutte getirilen teşkilât 64,000 Türk üzerinde tetkikler yapmıştır. Aşıkardır ki, bu gibi tetkiklerde miktar ne kadar büyük olursa arızî faktör ve hatalar o kadar bertaraf edilmiş ve hakikate o kadar yaklaşılmış olur.

Nazari olarak en doğru yol, mümkün olsa her Türkün ölçmeğidir. Buna imkân olmadıkça göre imkân dairesindeki en büyük rakam alınır 64,000 cidden büyük bir rakam sayılabilir. Meselâ İsviçrede ve diğer memleketlerde yapılan tetkiklerin hududu bundan çok aşağıdır. Ancak Amerikadaki vasıtalarla daha geniş bir tetkik yapılabilmştir.

Varılan neticeler üzerinde hâlâ işlenmektedir. İstatistik umum müdürlüğü bunları yüz elli kadar nüsha olarak bastırması ve ihtisas sahiplerine dağıtmıştır.

Türk tipi hakkında varılan umumî neticeler şunlardır:

1 — Türk her bakımdan beyaz ırka mensuptur.

2 — Vasatı boy erkeklerde 1,652, kadınlarda 1,522 dir. Türk erkeğinin boyu dünya vasatından biraz uzundur. Türk kadınının boyu biraz kısadır. Arada 13 santimetre gibi fazlaca bir fark vardır.

3 — Burun düz ve yassıdır, ten ve göz rengi açıktır. Vasatı Türk kesene rengi saçıdır. Kafasının zaviyesi geniş ne'v'e mensuptur.

Elde edilen ham maddeleri ilk defa olarak Doktor Bayan Afet, 1939 da Cenevrede neşir ve müdafaa ettiği tezde kullanmıştır.

Ankara Tarih Fakültesi antropoloji profesörü Aziz Kansu ve istatistik umum müdürlüğünün kitap şeklinde neşrettiği ham malumatı alan diğer mütehassslarımız tetkik neticeleri hakkında araştırmalara devam ediyorlar.

Doktor Diyor ki:

Ses Kısıklığı

Ses kısıklığı mü'le bir arızadır. Söz söylemek, konuşmak, bağırarak insanları en çok muhtaç oldukları fizyolojik bir iş olduğuna göre bundan, muvakkat bir zaman için bile olsa, mahrum kalmamanın insanlara vereceği sıkıntıyı tasavvur edebilirsiniz.

Sesleri ve sözleri ile iş gören ve bu suretle para kazanıp geçinenler de ses kısıklığı daha ehemmiyetli bir hastalık teşkil edeceğinden hiç şüphe yoktur.

Ses kısıklığının sebepleri çok ve muhtelifdir:

Sonbahar ve kış aylarında soğuyan ve büyük değişiklikler yapan havalar, birçok nezlelere ve kırıklara sebebiyet verdikleri gibi gırtlakta husule gelecek nezlelerde bu mevsimlerde fazla görülür. Ses kısıklığı gırtlakta başlayan nezlelerin ilk alâmetlerinden biridir. Bu nezleler müzminleştikleri takdirde ses kısıklığı da uzun müddet devam edebilir. Fakat ne de olsa bunlar muvakkat arızalardır. Günün birinde nezle geçince bunlar da zall olurlar. Ses kısıklığı yapan daha mühim hastalıklar vardır: Frengi ve verem bunların başında gelir.

Boğazda ses husule getiren teşekküller üzerinde meydana çıkacak olan frengi, verem yaraları derhal sesin tonunu değiştirir. Ve onun kısıdmasa sebep olurlar.

Frengi yaraları, hususî, tedavi sayesinde, cabuk iyi edilerek sesin açılması temin olunabilirse de verem gırtlakta yaptığı tagayyürler cabuk geçmez. Ve tedavide anıtt ederler. Fazla olarak gırtlak veremine tutulmuş olanların ekserisinde akciğer veremi de beraber bulunduğu için bu tedavi daha uzun ve daha zorludur. Bir takım ırlar vardır ki, bunlar da gırtlakta peyda oldukları zaman ses kısıklığı husule getirirler. Eğer bu ırlar kanser sınıfından olurlarsa ehemmiyet ve tehlikelerinin daha

BORSA

30 EYLÜL 1940

	Kapanış
Sterlin	5.24
Dolar	132.20
İsviçre Fr.	29.6875
Drahm	0.9975
Leva	1.6225
Peçeta	13.90
Pengö	26.5325
Ley	0.625
Dinar	3.175
Yen	31.1375
İsvç Kr.	31.005
ESHAM ve TAHVİLÂT	
Ergani	19.53
Sivas - Erzurum	20.21
Merkez Bankası peşin	108.—

ASKERİ BAHİSLER

Eylül Ayının Hava Faaliyeti Bilânçosu

Netice : Almanlar Gayelerine Varamamışlardır

YAZAN:
Emekli Albay
Mecit SAKMAR

Almanlar, Büyük Britanyayı istila ederek harbi kısa bir zamanda sona erdirmek emelini eylül ayında gerçekleştirmek istiyorlardı.

Bu olamadı, sebep? İngiliz hava kuvvetleri mağlup edilemedi, İngilizlerin ve hele Londra'nın maneviyatı kırılmadı.

6 Eylül 940 tarihli «Vatan» da: «İngiltere asker çıkarılabilir mi?» başlığı altındaki yazıda: «Almanların ellerinde ve kudretleri dahilinde bulunmayan diğer âmillere vardır ki muvaffakiyet üzerine menfi tesirleri olacaktır. Bu âmillere arasında coğrafi vaziyet, İngiliz müdafaa kuvveti, İngiliz azim ve metaneti zikredilebilir ki bunların takdirinde ve kıymetlendirilmesinde yapılacak hatalar muvaffakiyetsizliğe sebep olabilir» demiştik.

Alman hava kuvvetleri, nasol sosyalizmin öz evlâdır. Ordu ve donanma imparatorluk devrinden miras kalmıştır. Alman havacılığının başında Mareşal Göring bulunuyor ki bizzat tayyaredir ve Hitlerden sonra Almanyanın en büyük şahsiyetidir. Mareşal, havacılığın istikbalde oynamakta müddet olduğu büyük role iman etmiş ve bu imanın Almanyaya lehine tahakkuk ettirmek için hiçbir nevi müşküle ve muhalefete uğramadan işe sarılmıştır.

Alman askeri havacılığı henüz beş yaşındadır. Öyle olduğu halde kendisinden yirmi iki yaş ki demli Fransız ve İngiliz hava kuvvetlerinden az bir zaman zarfında üstün bir vaziyete çıkmıştır. Bunun sebepleri arasında yukarıda söylediğimiz vaziyetin de büyük tesiri olduğu şüphesizdir.

Alman hava birlikleri yer hizmetlerinden kurtarılmış ve vakitlerini ancak tâtlim ve terbiyeye hasretmek, başka hiçbir şeyle meşgul olmamak prensibine sadık kalmışlardır. Zafer imanı ve bundan doğan cesareti yüksek. Avrupa harbindeki muvaffakiyetleri ve son defa olarak Britanya adasına gece ve gündüz aylardanberi devam ettikleri hücumları bunun birer delilidir.

Böyle ideal bir hava kuvveti neden muvaffak olamamıştır?

Harp öyle bir mevzuadır ki, muvaffakiyet, birçok âmillerin yekünuna bağlıdır. Alman hava kuvvetlerinin kazandıkları muvaffakiyetlerin hasıl ettiği «tımata» o kadar hadden aşmıştır ki İngiliz hava kuvvetlerinin hakiki kıymetini takdir etmekte Almanlar hataya sevk etmiştir.

Kendi kuvvetlerine olan bu imitat neticesidir ki tesir sahala-

miş ve bunların arasında 15 Eylül hücumu 185 ve 27 Eylül hücumu 98 Alman tayyaresine mal olmuştur. Bir hücumda kaybedilen (200) tayyarenin yalnız maddi kıymeti en aşağı bir tahmin ile 20 milyon lira eder. (800) e bağlı olan mürettebatının ise maddi kıymeti bundan yüksek olduğuna gibi manevi kıymetini takdir için elde hiçbir ölçü yoktur.

Fakat elde edilen netice bu külfete değecek derecede midir? Gece hücumlarına gelince, tayyare zayıflı nisbeten az olmasına mukabil tahribat büyüktür. Fakat asıl hedefleri bulup vurmak da güçtür. Her iki tarafta da gece hücumlarına karşı müdafada muvaffakiyet yoktur.

Netice şudur: Eylül ayında Alman hava hücumları muvaffak olmamıştır. Çünkü istila tahakkuk ettirilmedi. İngiliz hava kuvvetleri de mağlup edilememiştir.

İngiliz hava kuvvetlerinin hareketlerini başka bir yazıya bırakarak netice hakkında şu hüküm verilebilir: İngiliz hava kuvvetleri muvaffak olmuştur. Çünkü istila işlerinde çıkarma vasıtalarını tahrip ederek istilânı vukuuna mâni olmuş ve her halde bunu geciktirmiştir. Hedeflerini iyi seçmiş, kuvvetini dağıtmamıştır. Bununla da kalmıyarak Eylülün son haftasında daha geniş sahalara taşınarak suretli bombardman kuvvetinin, yani taarruz kudretinin artmağa başladığını göstermiştir.

Yüzlerce tayyare meydanlarından hiçbirinde İngiliz tayyareleri baskına uğramamıştır. Tayyare meydanlarından birkaçı tahrip olunmuş ise de toprakta ki vize pistlerdeki çukurların ve bozuğunların ıslahı, hazırlıklı hava kuvvetleri için birkaç saatlik bir işten ibarettir. Bu cihetle hücumlar tesiriz kalmıştır.

Tayyare adetleri (1000) e kadar çıkan filolarla, av tayyareleri himayesinde olarak vakit vakit hücumları çok şiddetlenmiş ve büyük hava çarpışmalarını mucip olmuştur. Almanlar, çok tayyare zâyi etmişler ve bu tarzdaki hücumlara faslâsız devam etmek kudretini gösterememişlerdir.

Türlü türlü tabiiye usulleri takip etmişler, çok yüksekten uçmuşlar, muhtelif istikametlerden gelmişler, sıkı filo nizamında seyr etmişler, bazan avlarını ileri sürmüşler ve hattâ bir defa sebebi bir türlü izah edilemeyecek şekilde bombardman tayyareleri yüksekten, av tayyareleri bu tayyarelerin aşağısından hareket etmişlerdir. Fakat hedefleri üzerine ve bilhassa Londra'ya büyük fiollarla gelmeye muvaffak olamamışlardır.

Hulâsa Almanlar, İngiliz hava kuvvetlerini mağlup edecek sevk ve idare ve tabiiye usulünü henüz bulup çıkaramamışlardır.

Eylül ayında en şiddetli gündüz hücumları birkaç defa yapı-

lınmış ve bunların arasında 15 Eylül hücumu 185 ve 27 Eylül hücumu 98 Alman tayyaresine mal olmuştur. Bir hücumda kaybedilen (200) tayyarenin yalnız maddi kıymeti en aşağı bir tahmin ile 20 milyon lira eder. (800) e bağlı olan mürettebatının ise maddi kıymeti bundan yüksek olduğuna gibi manevi kıymetini takdir için elde hiçbir ölçü yoktur.

Fakat elde edilen netice bu külfete değecek derecede midir? Gece hücumlarına gelince, tayyare zayıflı nisbeten az olmasına mukabil tahribat büyüktür. Fakat asıl hedefleri bulup vurmak da güçtür. Her iki tarafta da gece hücumlarına karşı müdafada muvaffakiyet yoktur.

Netice şudur: Eylül ayında Alman hava hücumları muvaffak olmamıştır. Çünkü istila tahakkuk ettirilmedi. İngiliz hava kuvvetleri de mağlup edilememiştir.

İngiliz hava kuvvetlerinin hareketlerini başka bir yazıya bırakarak netice hakkında şu hüküm verilebilir: İngiliz hava kuvvetleri muvaffak olmuştur. Çünkü istila işlerinde çıkarma vasıtalarını tahrip ederek istilânı vukuuna mâni olmuş ve her halde bunu geciktirmiştir. Hedeflerini iyi seçmiş, kuvvetini dağıtmamıştır. Bununla da kalmıyarak Eylülün son haftasında daha geniş sahalara taşınarak suretli bombardman kuvvetinin, yani taarruz kudretinin artmağa başladığını göstermiştir.

Teessüf ederim. Ben beş liralık adam mıyım? diye de çıkışır.

— Ulan! Sen oldum olası dilencisin işte! Artık beş liralık mısın, beş paralık mısın? Araştırmasana! diyemezsin.

Gergi dilencilik etmedik ama, çok dilenci gördük. Bunun sermayesi yüz kızdır. Yüzünün derisi sağlam olduğunda dilencinin geliri artar. Kârı demiyorum; çünkü kâr, zararın mukabilidir. Dilencilik ise sermaye olmadıktan sonra zararı da olmaz.

Dilencilik iki şartı vardır: Utanmazlık, usanmazlık. Bu ikisini edinebilenler için daha iyi meslek olamaz.

16 Şoför Cezalandırıldı

Emniyet 6 ncı buce memurları dün Belediye seyrüsefer nizamnamesine muhalif harekette bulunan 16 şoför ve bir arabacıyı tecziye etmişlerdir.

ACI BİR KAYIP

Şehrimizin maruf tüccarlarından Nuri Akif Atevin refikası

BAYAN İKBAL'in

gayet feci ve bîaman bir rahatsızlıktan sonra dünkü pazartesi günü Alman hastanesinde terkî hayat ettiğini büstle bir teessürlü haber aldık.

Kadrlığın her türlü meziyyatını zayıf ve nahif vücudunda temerküz ettirmiş olan bu müstesna şahsiyetin vefatından dolayı bütün ailesi efra-dına ve bilhassa zevci Nuri Akif Akeve'nin oğlu Hasan Akif Akeve ve validesinin son zamanında yanında bulunamayan kerimesi Bayan Mesru-reye ve biraderleri Arslan Hikmet Berker ve Mazhar Hikmet Berker'e en derin taziyetlerimizi takdim ediyoruz.

Cenazesi bugünkü salı günü saat 14 de Şişli Mahitap sokağında Refik Bey apartmanından kaldırılarak Asri mezarlıkta ailesi makberesine defnolunacaktır.

Halkevinde Lisan Kursları

Emînönü Halkeviden:

Almanca kurslarına 14/Birinciteş-tin/Pazartesi ve Fransızca kurslarına da 15/Birinciteşin/Salı günü başlanacaktır. Kaydolmak isteyenler ikişer vesika fotoğrafı ile Çağaloğludaki Evimiz Bürosuna müracaatları.

ANNA NEAGLE... Kraliçe VICTORIA rolünde ADOLF WALBROOK... Prens ALBERT rolünde SIR CEDRIC HARTWICK... Lord PALMERSTON rolünde HAMİS: Bu film 4 sene evvel gösterilmiş olan film ile hiçbir münasebeti yoktur. Bu 1939 mamulâtıdır. Lütfen yerlerinizi evelden aldırınız.

Tel: 42851

YARIN AKŞAM MELEK Sinemasında

ÖLÜNCEYE KADAR

Filmi

Senenin İlk Süper Filmi

Hatırasını ebediyen unutamıyacağınız bir eser

CORINNE LUCHAIRE — S. P. AUMONT

Numaralı koltuklar bugünden aldırılabilir. Telefon: 40868

Maarif Vekilinin Hitabesi

1940 - 1941 ders yılına girilmesi vesilesiyle Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, dün akşam Ankara radyosunda talebe velilerine hitaben bir konuşma yapmış ve demiştir ki:

«Mektep denilen müessese, üstüne aldığı vazifeleri, ana ve babalardan, aileden ve daha geniş ölçüde cemiyet muhitinden yardım gördüğü nisbette yapar. Onu müstakillik farzetmek başlı başına bir hatadır. Ana ve babaların ilk vazifeleri, muallimi ve mektebi hürmete layık bir varlık diye tanımak ve çocuklarına tatminkardır. Bundan maksat tenkitten geri durmak değildir. Şikâyetleri her vakit dinlemeye, noksanları gidermek hususunda ileri sürülen fikirleri her zaman ehemmiyetle karşılamakta bulunmaktayız. Sıciye ve irade bütün diğer ruhî melekelerin nâzimidir. Evlâtlarımızı ahlâka sağlam, yigirmi millet ve memleket uğrunda fedadan çekinmez yetiştirmek, kudsî bir borçtur.»

İtalyanın Suriye İçin Ağır Talepleri

Kahire, 30 (A.A.) — Reuter: Kahireye gelen haberlere göre İtalya, Fransadan gittikçe ağır taleplerde bulunmaktadırlar.

Suriye Fransız makamlarına son yapılan talepler arasında Şam Trablus'unun İtalyanlar tarafından deniz üssü olarak kullanılması, Fransız tayyarelerinin Rados'a gönderilerek harbin sonuna kadar orada muhafaza altında bulundurulmaları, Suriye ve Lübnan'da iki hava üssünün tahmin edildiğine göre, Halep ve Rayak'ın terki, polis kuvvetleri müstesna bütün Fransız kuvvetlerinin tahsisî vardır.

Fransız makamlarının tayyarelerinin Rados'a gönderilmesini reddettikleri zannolunmaktadır. Diğer İtalyan taleplerinin nasıl karşılandığı ma'lûm değildir.

Paktın Gizli Gayesi

(Baş birincide)
tahrik etmek veya her hangi diğer bir memleketi hücum etmek hususunda hiçbir niyeti yoktur.

Sovyet Gazetelerinin Nisriyatı Moskova, 30 (A.A.) — Dün sabahki Sovyetler matbuatı gazetelerinin goze carpan yerlerinde Amerika Harbiye Nazirinin Almanya, İtalya ve Japonya arasında akdedilen üç taraflı paktın ödenbeni mevcut münasebetleri zihne vurduğu hakkındaki beyanatını neşretmektedirler.

Matbuat, bundan başka, Amerika'da silah sanayinin devamlı bir surette arttığı hakkında Sovyetler resmi ajansı muhabirinin bir de telgrafını neşretmişlerdir.

Trud gazetesi, Amerikanın Pasifik'te deniz üstünlüğüne sahip olduğu hakkında Gazette de Lausanne'da çıkan bir yazıyı neşretmiştir.

Paktın Hindistandaki Akisleri Poona (Hindistan), 30 (A.A.) — Milli Liberal Federasyonu reisi B. Paranjyapa gazetecilere aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Alman - İtalyan - Japon paktı Hindistan için tehlikelidir. Düşman bu suretle Hindistana yaklaşmaktadır.

B. Paranjyapa, İngilterenin Amerikası ve Sovyetlerle bir anlaşma yapmasını ve Çine giden Birmanya yolu hakkında Amerika ile istişare edildikten sonra bir karar alınmasını istemiştir.

Amerika Diyor ki: Korkutamazlar Newyork, 30 (A.A.) — Berlin paktının korkutma gayreti o kadar açıktır ki, hiç şüphesiz hedefine varmayacaktır. Üç devlet yalnız Avrupa, Asya ve Afrika'yı paylaşmakla kalmıyorlar. Cenebi Amerikayı bile vaatlerle aldatmaya uğraşıyorlar. İngiltere ve Çine gittikçe fazla yardım, kendi müdafaa siyasetimizin bir icabıdır.

Hint Müslümanları İngiltere ile Beraber

New-Delhi, 30 (A.A.) — Hindistan müslüman birliği reisi B. Djinnah dün şu beyanatta bulunmuştur:

Akibetimiz İngilterenin akibetine bağlı bulunmaktadır. İngiltereye yardım etmek için son damla kanımıza kadar köklerimiz gibi, son meteliğimize kadar da vereceğiz.

Gandi Umumi Vali ile Görüştü Simla, 30 (A.A.) — Gandi, İngiliz umumi valisi 2 saat 45 dakika görüşmüştür.

İngiliz Tayyareleri İki Fabrikayı Berhava Ettiler

Londra, 30 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, İngiliz bombardıman tayyareleri dün akşam Fransız ve Belçika sahilindeki limanlarla Gris-Nez burnu civarındaki düşman bataryalarının ve Almanyadaki benzin, alüminyum fabrikalarını berhava etmişlerdir.

İngiliz Akınları Hakkında Alman Tebliği

Berlin, 30 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

29 Eylülü 30 Eylülü bağlayan gece düşman tayyareleri garbi Almanya üzerine akınlar yapmışlardır. Daha zayıf filolar merkezi Almanyaya ve Berlin civarına kadar uzanmışlar da hükümet merkezine varamamışlardır.

Bir Mühimmat Fabrikasına Yapılan Hücum

Londra, 30 (A.A.) — Reuter: Hanau'da bir mühimmat fabrikasına yapılan hücumu dair bir İngiliz pilotu şunları söylüyor:

Geldiğimiz zaman fabrikada yangın başlamıştı. İkincisi tayyaremler bir pike yaptım ve bombalarımı attım. İrtifa almayı başladıktan sonra yangından bir kara duman tayyaremin üstüne kadar çıkmakta idi. Bu binanın tamamen yanmakta olduğunu gördük. Tekrar hedefe döndük ve ikinci defa bombalar attık.

Döndüğümüz zaman binalar bütün şiddetle yanıyordu. Bütün fabrikanın ve civarındaki binaların ateş aldıklarını zannediyorum.

Berlini bombardıman etmek üzere sevk edilen tayyareler fena hava şartlarına rağmen tarife mucibince gece yarısına doğru Alman hükümet merkezi üzerine varmışlar ve elektrik fabrikası şehrin garbında bulunan başlıca transformatorü ve Friedrichsfelde tevzi merkezini bularak yüksek infilâk kudretinde bombalar ve yangın bombaları atmışlardır. Hedef yakınında infilâklar olduğu görülmüştür. Berlin tahminen 90 kilometre garbında bulunan Saint - Dal demiryolu istikası merkezi de muvafahyette bombardıman edilmiştir.

Yeniden Bombalanan Mintakalar

Londra, 30 (A.A.) — İngiliz tayyareleri pazartesi gecesi Magdeburg petrol tasfiye fabrikasını, depoları Stotgard havagazi tesisatını, Boş fabrikasını, Belçikada Anvers elektrik tesisatını, istila limanlarındaki gemileri ve liman tesisatını bombardıman etmişlerdir.

Japon Tebaası İngiltereden Ayrılıyor

Tokyo, 30 (A.A.) — Domei Ajansının haber verdiği göre, Japon büyük elçiliği, İngilterede ikamet etmek olan ve adetleri takriben 750 kişiyi balık olmakta bulunan Japonları, Japonyaya avdet etmeye davet etmiştir. Bu davet için ileri sürülen makteler, hava hücumları, grida maddelerinin azlığı ve kıymat artmasıdır. Büyük elçilik ve banka memurlarıyla gazeteciler İngilterede kalacaklardır. Fouchimi Marou Japon gemisi Lizbon'dan Londra'ya gelecek Japonyaya avdet edecek olan Japon tebaasını almak için emir almıştır.

İSPANYA Harbe Girmeyecek

Madrid, 3 (A.A.) — Reuter: Eğer Berlin İspanyanın harbe girmeye dair ciddi ümitlere düşmüştü sukutu hayale uğruyacaktır. Üç taraflı mihver nümayiş, İspanyada beklenen tesiri yapmamıştır. Buradaki kanaate göre bu misak sayesinde Almanya seri ve bâzır menfaatler temin edemezse bunun nazı itibarı üzerine fena tesiri olacaktır.

Serrano Sumar Romada Roma, 30 (A.A.) — Stefani ajansından: İspanyol Dahiliye Nazırı Serrano Sumar yarın sabah Romaya gelecek, Villa Madama'da ikamet edecektir. Kont Ciano tarafından şerefine bir öğle yemeği verilecektir. Müzakereler yarından itibaren başlayacaktır.

Roma mahfellerinde İspanyol nazirinin İtalyan hükümet adamlarıyla yapacağı müzakerelerin pek büyük bir ehemmiyeti olduğu kaydedilmektedir.

Bükröz Sofirimiz Valtiyi Ziyaret Etti

Şehrimizde bulunmakta olan Bükröz sefirimiz Hamdullah Suphi, dün Belediyeye giderek Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar ile görüşmüştür.

YERLİ MAL LORD

Kışık lastikleri, çizmeleri, goşonları ve öçekleri tecrübeli ve çok sağlamdır. Her yerde ısrarla isteyiniz.

Umumi satış yeri:
İstanbul Barnatan
Han No. 5

Nişantaşında Karakol Karşısında

Eski Feyziye IŞIK LİSESİ YATILI YATISIZ

ANA - İLK - ORTA - LİSE - (Kız - Erkek)

Türkiyenin en eski hususî Lisesidir. Kayıt ve teodidi kayıt için her gün müracaat olunabilir.

Tarife isteyiniz. Tel: 80879

İlkmektepler Dün Açıldı

(Ca: birincide)

ve, gazino ve saire gibi yerlere devam eden talebinin, daimî mürakabe ve kontrolü için etrafı tertibat alınmış ve bu işle mektepçiler derecesinde zabıtanın alâkadar olması kararlaştırılmıştır.

Eylül devresindeki imtihan neticelerini de vekâlete arzettim. Bu devrede, liselerin son sınıflarında yapılan imtihanlara 1090 talebe girmiş, bunlardan 629 u kazanmıştır. 461 talebe muvaffak olamamıştır. Devlet orta mektep imtihanlarına ise 2034 talebe girmiş, 1629 u muvaffak olmuş, 405 kişi muvaffak olamamıştır. Böylece umumî vasatının yüzde 52 den fazla olduğu tesbit edilmiştir.

Bu sene köylerde açacağımız köy mekteplerinden gayri vilâyet dahilinde idareî hususiyenin bütçesile 9 ilkmektep açacağız.

Fatihte Atpazarında 67 nci, Fatih-te Zincirlikuyuda 68 inci, Beyoğlunda Bomontide 53 üncü, Beşiktaşta 54 üncü, Sarıyerde 55 inci, Bakırköyde 5 inci, Kartalda Kültükyayda 3 üncü yatı, Şile Kervansaray köy mektebi, Şile Karabeyli köy mektepleridir.

Vekâlet, gerek yeniden açılan bu mektepler, gerekse başka zaruretlere dayalı bir çok ehliyetli arkadaşları muallimlikten başmualimliğe terfi ettirmiştir.

İstanbuldaki ilk ve ortaktekt muallimlerin arasında yapılan nakiller aîst listeler alâkadar mektep müdürlüklerine bildirilmiştir.

Pamuklu ve Yünlü Mensucatın Kâr Nisbetleri

Yabancı memleketlerden ithal olunan pamuklu ve yünlü mensucat pamuk ve yün iplikleri ve makaraların, memleketin her tarafında, tüccar ve esnafa sandık, top, paket ve gross olarak yapılacak satışlarında azami satış fiyatı, ithalatının maliyet bedeline gayri safi kârın ilâvesi suretiyle elde edilecek fiyattan ibarettir. İşbu azami satış fiyatına, yalnız, malın ithal edildiği mahal haricindeki satışlarında bizzat satıcı tarafından yapılmış olan hakikî nakliye masrafları ilâve edilebilir.

Mutavassatların adedi ne olursa olsun, bu malların tüccar ve esnaf arasında satışlarında, fiyat hiçbir suretle yazılı fiyatı tecavüz edemez.

Nisbetler şunlardır:

a — Pamuklu mensucat:
a: Ham ve kaba düz mallar yüzde 8, b: Kasarlar ve ince düz mallar yüzde 10, c: Topu veya ipliği boyalı mallar yüzde 12, d: Merseze ve emprine mallar yüzde 15.

b — Pamuk ipliği:
a: Düz ve katlı iplikler yüzde 8, b: Kıvrak iplikler yüzde 10, c: Merseze iplikler, perde ve ağ iplikleri yüzde 12.

c — Makara ipliği:
a: Makaralar yüzde 8, b: Müfredat üzere satılacak hale getirilmiş merseze iplikler yüzde 12.

d — Yünlü mensucat ve yün iplikleri: yüzde 15.

Sirkeci

Salkımsöğüt Demirkapı

Halil Sezer

Karyola fabrikasındaki Sergiyi ziyaret ediniz.

Şehir Tiyatrosu Temsilleri DRAM KISMI:

TEPEBAŞI TIYATROSUNDA

1/10/940 Salı akşamı saat 20,30 da

OTELLO

KOMEDI KISMI:

İSTİKLÂL CADDESİNDE ESKİ

FRANSSIZ TIYATROSUNDA

1/10/940 Salı akşamı saat 20,30 da

YALIUŞAĞI

Güzel Olmak İçin

KREM PERTEV

Sizin de cildinizi güzelleştirir, guddelerini besliyerek canlandırır.

40 senelik bir tecrübe mahsulü olan KREM PERTEV tertip ve yapıpı tarzındaki incelik dolayısıyla, tenin fazla yağlanması mâni olur. Yağsız olarak hususî tüp ve vazolarda satılır.

İstanbul Belediyesi İlânları

Kadıköy Belediyesi hududu dahilindeki yolların tamiratında kullanılmak üzere satın alınacak 300 metre mikabı kum açık eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 1050 lira ve ilk teminatı 78 lira 75 kuruştur. Şartname zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 16/10/940 çarşamba günü saat 14 de daimî encümeninde yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve 940 yıla ait ticaret odası vesikalleri ile ihale günü muayyen saatte daimî encümeninde bulunmaları. (9343)

Üsküdar İkinci Sulh Hukuk Mahkemesinden:

940/164
Üsküdar'da Tembel Hacı Mehmet mahallesinin Yağhane sokağında eski 6 yeni 4 No. lu arsanın tamamına sahip iken mukaddeme vefat eden Süleyman kızı Emine Behiyenin alacak ve borçlarının bir ay ve veraset iddiasında bulunanların da üç ay içinde vesak ve senedatı kanuniyle birlikte birlikte ikinci sulh hukuk hâkimliğine müracaat eylemeleri ve aksi takdirde kanun maddesinin 534 üncü maddesi mucibince terekenin ait olduğu makama teslim edileceği ilân olunur. (9235)

Kayseri Tayyare Fabrikası Satınalma Komisyonundan:

1 — Fabrikamız garnizonu dahilinde umumî kanalizasyon ve Fossepik tesisatı yaptırılacaktır.
A — Muhammen keşif bedeli 9224 lira 37 kuruştur.
B — Muvakkat teminat 691 lira 83 kuruştur.
2 — İhale günü 14/10/940 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır.
3 — İhale açık eksiltme usulüne göre yapılacaktır.
4 — Fiyat tahilli, fennî şartname ve plânlar mesai günlerinde saat 14 de kadar fabrika satınalma komisyonundan alınabilir.
5 — Şartnameyi alabilmek ve ihaleye girebilmek için inşaat işlerinde müteahhitlik yapabileceğine dair resmi müessesattan alınmış vesika ibraz etmeleri lazımdır. (6250) (9288)

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

İstanbul ve Ankara telefon müdürlüğü santral ve atelyelerinde yetiştirildikten sonra diğer mekamlara tayin ve izam edilmek üzere müsabaka ile (31) adet makinist, (3) adet elektrikçi ve (10) adet montör alınacaktır.

Müsabaka imtihanı İstanbul ve Ankara telefon müdürlüklerinde 25/10/940 tarihine müsadif cuma günü saat 10 da yapılacak ve muvaffak olanlara staj müddetince elliser ve tayininden sonra altmışar lira ücret verilecektir. Taliplerin kanunî evsafı haiz san'at mektepleri elektrik şubesi mezunlarından olması ve müsabakaya girebilmek için 21/10/940 pazartesi günü saat 17 ye kadar mezkûr telefon müdürlüklerine evrakı müşbite ile müracaat edilmesi şarttır. (9338)

Kayseri Tayyare Fabrikası Satınalma Komisyonundan:

1 — Fabrika garnizonu dahilinde iki pavyon inşa ettirilecektir. Bu inşaatı ait:
A — Muhammen keşif bedeli 54673 liradır.
B — Muvakkat teminat 3983 lira 65 kuruştur.
2 — İhale günü 14/10/940 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat 14 de komisyonunda yapılacaktır.
3 — Teklifler 12/10/940 günü saat 12 ye kadar komisyonunda kabul olunur.
4 — İhale kapalı zarf usulüne yapılacaktır.
5 — Fiyat tahilli ve fennî şartname ve plânlar 2 lira 73 kuruş mukabilinde mesai günlerinde saat 14 de kadar fabrika satınalma komisyonundan alınabilir.
6 — Şartname alabilmek ve ihaleye girebilmek için inşaat işlerinde müteahhitlik yapabileceğine dair resmi müessesattan alınmış vesika ibraz etmeleri lazımdır. (6243) (9287)

HASAN MEYVA ÖZÜ

İnkıbazı defeder, iştahsızlık, hâzımsızlık, şişkinlik, bulantı ve gaz'e karşı Faydası Vardır.

Her yemekten sonra bir tatlı kaşığı yarım bardak su içinde köpürterek alınabilir. Hasan ismine ve markasına dikkat.

Şişesi 30 İki Misli 50 Dört Misli 80 Kuruş

HER ECZANEDE BULUNUR

HASAN DEPOSU:

Beyoğluna Giden Tramvay Durağı Karşısında

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (850) lira olan 100 adet gaz ve benzin koymak için galvanize saçtan mamul musluklu ve kapaklı 50 kiloluk biden (7/10/1940) Pazartesi günü saat (10.30) on buğukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulüne satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (63) lira (75) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakile birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır.

Bu işe ait şartnamlar komisyonundan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8921)

Muhammen bedeli (1020). lira olan 2000 adet gömme kapı kilidi aynası (pirinçten) ile 2000 adet pirinç kapı kolu (9/10/1940) çarşamba günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulüne satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (76) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakile birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır.

Bu işe ait şartnamlar komisyonundan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8956)

ESKİ FEYZİATİ

Yatılı BOĞAZIÇI LİSELERİ Yatısız

KIZ ve ERKEK AYRI BÖLÜKLERDE

Ana - İlk - Orta - Lise

Kayıtlar devam etmektedir. Derslere Teşrinievvelin birinde başlamıştır. Arnavutköy - Çiğdem saraylar Telefon: 36210

İLÂN

KİBRİT ve ÇAKMAK İNHİSARINDAN:

1 Birinciteşrin 940 Salı Sabahından İtibaren

KİBRİT FIATI KUTU BAŞINA 10 PARA

Zammedildiği Sayın Halka İlan Olunur.

KİBRİT ve ÇAKMAK İNHİSARI

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Muhammen kıymeti Lira	Teminatı Lira	Mesahası metro
5720	429	44

1 — Galatada Sultan Beyazıt mahallesinin Mumhane kapısı caddesinde vaki eski ve yeni (5) No. lu altında bir dükkân olan hane satılmak üzere 14/9/940 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulüne müzayedeye konulmuştur.

2 — Bu gayrimenkul altı oda ve iki helâ ve bir tarasası ve altında dükkân olup harici kısmı kâğıt dahil kısmı ahşaptır.

3 — İhalesi 4/10/940 cuma günü saat on beşte Beyoğlu Vakıflar Müdürlüğü ihale komisyonunda yapılacaktır.

4 — İstekillerin muhammen kıymeti üzerinden yüzde yedi buğuk teminat akçelerini veya banka mektuplarını (2490) sayılı kanunun tarifati dairesinde hazırlanacakları teklif mektuplarıyla birlikte ihale saatinden bir saat evveline kadar (3) üncü maddede yazılı komisyonuna vermeleri lazımdır.

5 — Posta ile gönderilecek mektupların nihayet (3) üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfının mühür mumu ile iyice kapatılması lazımdır. Postada olacak gecikme kabul edilmez. Bina her zaman görüleceği gibi daha ziyade tafsilât ve malûmat almak isteyenler de Beyoğlu Vakıflar Müdürlüğü Vakıf Akar ve Mahallüller kalemine müracaatları. (8661)

Sahibi ve Nispiyat Müdürü: Ahmet Em'ın YALMAN
Basıldığı yer: VATAN MATBAASI